

- וכגון שבא על אמו והוליד ממנה בת.
 ג. **אשת אחיו** שהיתה נשואה בעבר לאחיו [מאביו].
 ד. **ואשת אחי אביו** שנשאה אחי אביו.
 ה. **ואשת איש** והרי היא אשת איש.
 ו. **ונדה** שפירסה נדה.

י-ד ב **גמרא:**

והוינן בה: **והא לית ליה לרבי מאיר דאיסור חל על איסור** כדאוקימנא לעיל שדוקא באיסור כולל ומוסיף סבירא ליה דחל על איסור, ואם כן איך יתכן שיהיו כמה איסורים על אשה אחת?

ומתרצינן: **נהי דאיסור חל על איסור לית ליה מכל מקום איסור מוסיף ואיסור בבת אחת אית ליה.**

כיצד? **כגון ראובן שבא על אמו והוליד ממנה בת דינה, דאיסור בתו ואחותו בהדי הדדי אתי ושני איסורין הבאין בבת אחת חלין שניהם.**

נשאת דינה לשמעון שהוא אחיו של ראובן [מהאב דאילו לאחיו מהאם היא אסורה שהיא אחותו מהאם ואין קידושין תופסין בה וממילא לא הוי אשת אחיו, לגבי ראובן].
מיגו דאיתוסף בה השתא **איסור** אשת אח **לגבי אחין** אחרים של שמעון **איתוסף** נמי **האי איסורא לגבי דידיה** דראובן דאיסור מוסיף הוא [וכן כל השנוי להלן במשנה]⁽⁵⁷⁾.

מת שמעון או גירשה **ונשאת** אח"כ לעשיו שהוא אחי אביו של ראובן, **מיגו דאיתוסף** השתא **איסורא** של אשת אחי האב **לגבי שאר בני אחי אביו** שהיה לעשיו אח שלישי [מלבד אבי ראובן] ועל בני אותו האח נאסרה עתה משום אשת אחי האב **איתוסף** נמי האי איסורא **לגבי דידיה**. [עפ"י גירסת שיטמ"ק ועיין ערוך לנר ורש"ש].

נשאת אח"כ לאיש אחר הוה **ליה אשת איש**, **מיגו דאיתוסף** השתא **איסור** אשת איש **לגבי עלמא דאיתוסף נמי לגבי דידיה** [וכמו כן יש לפרש שנישאה רק לאחי האב ובנישואין אלה נוספו עליה בבת אחת איסור אשת אחי האב ואיסור אשת איש, ועיין ערוך לנר].

הוה ליה **נדה** שפירסה נדה **מיגו דאיתוסף** **איסור** נדה **לגבי בעלה דאיתוסף נמי לגבי דידיה**.

יחול על האחים איסור אשת אח, הלא כבר היתה אסורה עליהם קודם לכן משום ממזרת. ותירצו, שאיסור אשת אח החמור, שהוא בכרת, חל על איסור ממזרת, שאינו אלא בלאו, או שמדובר באופן שהאח גם כן ממזר, שהוא מותר בממזרת, ולכן חל עליו איסור אשת אח.

וכל דברי התוס' נאמרו רק לענין האיסור של אשת אח, שאם אינו חל על איסור ממזרת,

בבכור, ועיין בתוס' כאן], ונמצא, שאיסור חלב ואיסור מוקדשים חלים בבת אחת, שקודם יציאתו לאויר העולם עדיין לא נאסר חלבו באכילה, וכן קדושת בכורה שבו חלה עם פטירתו את הרחם, וכמו שנלמד לקמן [כג].

57. הקשו התוס', הרי אשה זו ממזרת היא, שנולדה מחייבי כריתות [של אמו]. ואם כן איך

מתניתין:

הבא על בת בתו יתכן ויתחייב עליה שבע חטאות, כיצד?

א. יעקב בא על חנה שהיא בת לבתו דינה **חייב עליה משום בת בתו**.

ב. **וכלתו** ראובן בנו של יעקב נשא את חנה [המותרת לו שהיא בת אחותו] חייב עליה יעקב גם משום כלתו, ואיסור מוסיף הוא כי על ידי נישואי ראובן נאסרה חנה על כל אחי ראובן משום אשת אחיו ומיגו דאיתוסף בה איסור אשת אח לגביהם נוסף נמי איסור כלתו על יעקב⁽⁵⁸⁾ [וזה נקרא איסור מוסיף משני שמות, ומכאן הוכיחו התו' ביבמות לב, ב ד"ה איסור, דגם בכה"ג הוי איסור מוסיף].

ג. **ואחות אשתו** שהיה יעקב נשוי לפנינה שהיא בתו של חתנו [בעלה של דינה] מאשה אחרת, ומותרת ליעקב, וכשנולדה חנה הרי בבת אחת חלו עליה, ביחס ליעקב, שני איסורין, שהיא בת בתו ואחות אשתו [פנינה] מהאב, ששתיהן בנות לאב אחד חתנו של יעקב [וכן יתכן שיהא איסור כולל עיין תוד"ה ואחות].

ד. **ואשת אחיו** לאחר מכן נשא עשיו אחי

יעקב את חנה והרי היא אסורה ליעקב משום אשת אחיו. ואיסור זה וכן כל האיסורים דלהלן הם איסור מוסיף כמבואר במשנה הקודמת.

ה. **ואשת אחי אביו** לאחר מכן נשאה ישמעאל אחי יצחק, אביו של יעקב, ונאסרה על יעקב משום אשת אחי אביו.

ו. **ואשת איש**.

ז. **ונדה הכל** כדלעיל.

רבי יוסי אומר: לפעמים יתכן שיתחייב יעקב חטאת נוספת **שאם** לאחר מכן **עבר זקן**, יצחק אביו של יעקב עבר איסור דרבנן **ונשאה** את חנה, **חייב עליה יעקב משום אשת אב**, ובגמ' יתבאר איזה איסור דרבנן עבר יצחק ואיך הוי איסור מוסיף לגבי יעקב.

וכן הבא על בת אשתו יתכן שיתחייב באותן החטאות שחייב הבא על בת בתו, כגון שהיא גם כלתו [שנשאה בנו [מאשה אחרת] ומותרת לו שהרי אינם קרובים זה לזה] וגם אחות אשתו [כגון שבא אבי אשתו על אשתו והוליד ממנה בת והרי היא בת אשתו ואחות אשתו] וגם כל אותם השנויים לעיל, רש"י. [ויש מפרשים שמוסב על המשנה הקודמת

שאינן בזה משום איסור כולל, וכגון שאין לה עוד קרובות], הלא הדבר פשוט מאד, שאין קידושין תופסין לו בה.

58. השיטמ"ק [ד] מבאר, שאיסור כלתו חל עליו משום שהוא איסור מוסיף, שכאשר נישאת לבנו, ונאסרה על אחיו [של בנו] משום אשת אח, אזי חל על ידי זה גם כן עליו איסור כלתו,

אינו חייב בעונש משום אשת אח, אבל ודאי הוא, שלא יהיו קידושין תופסים בה, משום שם אשת אח שעליה, שכדי למנוע תפיסת קידושין, איננו צריכים שיחול האיסור בפועל, אלא די במה שיש עליה סיבת איסור ושם ערוה, כן כתב בקובץ הערות [ל ח]. וכתב להוכיח כדבריו, שאם לא כן, אדם שקידש אשה, ואחותה היתה נדה, שאין איסור אחות אשה חל על נדה [באופן

שהבא על בת אשתו יתכן וחייב כל החטאות כמו בבתו, עיין ברע"ב].

וכמו כן יתכן שהבא על בת בתה של אשתו יתחייב בכל החטאות שחייב הבא על בת בתו [שהיא גם כלתו וגם אחות אשתו, שבא אבי אשתו על בת אשתו והבת שנולדה היא בת בתה של אשתו וגם אחות אשתו] וכן כולם.

גמרא:

והוינן בה: **קתני**: רבי יוסי אומר: אם עבר זקן ונשאה חייב יעקב עליה משום אשת אב.

ומי שריא ליה ליצחק? שהרי קודם לכן שנינו שנשאה ישמעאל אחי אביו של יעקב והרי היא אשת אחיו של יצחק. והקידושין של יצחק לא תופסין בה וממילא אינה אסורה ליעקב משום אשת אב.

ומתריצין: **אמר רבי יוחנן**: כגון שנפלה לו ליצחק ליבורם שישמעאל שהיה נשוי לה קודם מת בלא בנים ויבמה יצחק.

ומקשינן: **אי הכי מאי "עבר זקן"** דקתני במתניתין איזה איסור עבר יצחק בנישואין אלה? [ואין להקשות שהרי היא כלתו של יצחק אשת עשיו לשעבר? שיש לתרץ כגון שעשיו אינו בנו של יצחק אלא עשיו ויעקב הם אחים רק מהאם, רש"י].

ומתריצין: **אמר רבי יעקב**: **שעבר משום כלת בנו** שהרי היא כלתו של יעקב בנו ואסורה ליצחק באיסור "שניה" דהיינו עריות

מדרבנן הנקראים "שניות לעריות", וגם במקום מצוות יכוס איין מיבמין לאשה האסורה מדרבנן אלא חולצין לה [והוא הדין שעבר עליה משום בת בנו שהרי היא בת בתו של יעקב אלא שגם זה איסור דרבנן הוא ונקט חדא משניהם].

כדתניא: כלתו — ערוה מן התורה. **כלת בנו** — שניה ערוה מדרבנן. **וכן אתה מוצא** איסור ערוה מדרבנן בכלת בן בנו ובכלת בן בן בנו עד סוף כל הדורות.

ומקשינן אהא דמוסיף רבי יוסי וכן על כל החטאות דמתניתין שמודה בהן רבי יוסי: **ומי אית ליה לרבי יוסי איסור חל על איסור!**

והא תנן: עבר עבירה שיש בה שתי מיתות בית דין כגון שבא על חמותו שחייב עליה שריפה והיא גם אשת איש שחייב עליה חנק **נידון בחמורה** בשריפה החמורה מחנק.

רבי יוסי אומר: **נידון בזיקה ראשונה** באיסור שחל עליו ראשונה והוזקק להזהר ממנו תחלה. עליו הוא חייב, ואפילו אם עונשו קל מהשני, הואיל ואין איסור חל על איסור והאיסור השני לא חל עליו כלל.

כיצד? היתה מקודם **חמותו** שנשא בתה כשהיתה אלמנה ו**נעשית** אח"כ **אשת איש**, **נידון משום חמותו**, אבל אם היתה קודם **אשת איש** ואח"כ נשא בתה ו**נעשית חמותו** **נידון משום אשת איש** אעפ"י שעונשו בחנק, הקל משריפה.

הרי שרבי יוסי לית ליה איסור חל על איסור

וכיצד הוא אומר במתניתין שחייב הרבה חטאות?

ומתרגימן: **אמר רבי אבהו: מודה רבי יוסי באיסור מוסיף שהוא חל על איסור קודם, וכן כי אתא רבין, אמר בשם רבי יוחנן:**

מודה רבי יוסי באיסור מוסיף וכן באיסור כולל ובבת אחת, הלכך מודה הוא בכל החטאות דמתניתין [ואמנם בחמותו ונעשית אשת איש הוי אשת איש איסור מוסיף ומכל מקום נידון משום חמותו כי הוא העונש החמור] (59).

הוא גם כן על ידו. וכן כתבו בקיצור התוס' ביבמות [לב ב.]. ועיין בהערה הבאה, האם אומרים דבר זה גם לענין איסור כולל.

59. בסוגיא דיבמות [לב-ג] נחלקו אמוראים בדעת רבי יוסי, האם מודה הוא גם כן באיסור כולל [כלומר, שנאסרו עתה עוד חתיכות נוספות], או דוקא באיסור מוסיף [כלומר, שבאותה חתיכה עצמה נוסף איסור שלא היה עד עתה]. אבל באיסור כולל, אין איסור חל על איסור. והתוס' [שם לב ב] ביארו, שאם רבי יוסי מודה גם באיסור כולל, נצטרך לומר, שאיסור כולל נאמר דוקא, כאשר נאסרו החתיכות הנוספות מאותו שם של איסור [שמחמתו באנו להוסיף ולאסור את החתיכה שנאסרה קודם לכן]. אבל אם הם משני שמות איסור שונים, אין זה קרוי איסור כולל.

והביאו התוס' ראייה לזה מאשת איש שנעשית חמותו, שאמר רבי יוסי שאינה נאסרת משום חמותו. ואם נסבור שרבי יוסי מודה באיסור כולל, יקשה לנו, הלא בשעה שנשא את אשתו, נאסר בשאר קרובותיה, כאחותה ובתה וכדומה, וממילא תהיה נאסרת גם כן באמה [שהיא חמותו] מדין איסור כולל, ובהכרח שלענין איסור כולל, אין מועיל מה שנאסרה עתה באיסורים משמות אחרים.

אולם הרמב"ן שם תירץ באופן אחר, שיש להעמיד דין זה [דאשת איש ונעשית חמותו], באופן שלא היו לאשתו קרובות נוספות מלבד אמה, וכדי לומר איסור כולל, אנו נצרכים שיהיו

החתיכות שנוספו עתה לאיסור, בעולם, כדי שיחול עליהם איסור בפועל, ואין די במה שנאמר, אילו היו אלו בעולם, היה נוסף בהם עתה איסור. ועיין הערה 61 מענין זה.

והנודע ביהודה [ב או"ח קכ] ביאר, שבכל איסורי עריות שמצאנו שהוא איסור מוסיף, אזי אצל האשה הוא איסור כולל, כגון, חמותו ונעשית אשת איש, שאצל הבעל נחשב זה לאיסור מוסיף, ומשום שעד עתה היתה היא אסורה עליו בלבד, משום חמותו, ועתה נוסף בה איסור לכל העולם, משום אשת איש [ומה שאמר רבי יוסי, שבאופן זה נדון בשריפה משום חמותו, אף על פי שרבי יוסי מודה באיסור מוסיף, זהו משום שמיתת אשת איש בחנק, ושריפה חמורה ממנה, כן כתב רש"י ביבמות [לב], ועיין תוס' כאן ד"ה מודה [הא'], וכל זה הוא לענין הבעל, שכלפיו, האשה היא החתיכה דאיסורא, ובה נוסף עתה איסור לכל העולם, ולכן הוא נאסר בה עתה גם משום אשת איש. אבל כלפי האיסור שיש על האשה, הלא הבעל הוא החתיכה דאיסורא. ואם כן, בחמותו ונעשית אשת איש, הרי לא נוסף אצלו עתה שום איסור, יותר ממה שהיה עליו קודם לכן, אבל עדיין יש כאן משום איסור כולל, שהרי על ידי נישואין אלו [של חמותו], שנעשית על ידם אשת איש, נוסף איסור על עוד אנשים שהיו מותרים בה עד עתה, ועל ידי איסור כולל יחול גם עליו איסור אשת איש, וכן להיפך, כאשר על הבעל הוא איסור כולל, אזי אצל הנבעלת הוא איסור מוסיף.

ומבארנין: ומאי איסור מוסיף איכא הכא בעבר הזקן ונשאה? כגון דאיכא ברא לסכא ליצחק מיגו דאיתוסף איסורא דאשת אב לגבי בריה אותו הבן איתוסף נמי האי איסורא לגבי דידיה דיעקב⁽⁶⁰⁾ [ובשיטמ"ק אות י' הקשו שהרי כבר אסורה על אותו הבן קודם לכן משום אשת אחי האב שהיתה נשואה לאחיו של יצחק, וכיצד חל עליו איסור אשת אב? ותירצו שהסבא היינו אביו של יצחק והיה לו בן והוא אחיו של יצחק ונאסרה עליו השתא משום אשת אח לאחר שיבמה יצחק, ומיגו דאיתוסף עליה איסור אשת אח לגביו נוסף נמי איסור אשת אב

לגבי יעקב. והוי איסור מוסיף משני שמות]⁽⁶¹⁾.

מתניתין:

הבא על חמותו יתכן ויהא חייב עליה שבע חטאות, כיצד?

א. יעקב ובנו ראובן נשאו אם ובתה. יעקב נשא קודם את הבת דינה וראובן נשא אח"כ את לאה האם, בא יעקב על לאה הרי הוא חייב עליה משום חמותו שהיא אם אשתו

ולפי זה נמצא, באשת איש ונעשית חמותו, שאמנם הוא אינו בשריפה, אבל היא נידונת בשריפה, שהרי אצלה איסור מוסיף הוא, שעד עתה היה הוא אסור רק בה, ועתה נוסף בו שהוא אסור גם עם שאר קרובותיה, ואף על פי שהם שני שמות שונים של איסור, הרי כבר נתבאר לעיל בשם התוס' ביבמות, שלענין איסור מוסיף אין חילוק בין שם אחד לשני שמות, מה שאין כן באיסור כולל.

60. רש"י מפרש, שיש בן לאותו הזקן שנוכר במשנה. ואם כן, הוא אחיו של הבעל.

והקשה בשיטמ"ק [י], הרי כבר היתה אסורה לאחיו עד עתה משום אשת אחי האב, ואיך יחול עליו איסור אשת אב. ולכן ביאר, שכונת הגמרא היא, לבנו של אבי הזקן [שהוא הקרוי כאן "סבא"], והוא אחיו של הזקן, ומדובר כשמת האח שנשאה ראשון, בלא בנים, ונפלה לפני האחים ליבום, ואחר כך כשיבמה הזקן, נאסרה על אחיו הנותר משום אשת אח, ועל ידי זה נאסר גם הבעל משום אשת אב, באיסור מוסיף, אף על פי שהם משני שמות.

וכתב הר"י קורקוס [שגגות ד ג], שלכאורה

כדי לאסור את הבעל משום אשת אב, על ידי איסור מוסיף, היה די לנו לומר, שמתוך שנאסרה עתה לכל העולם באיסור אשת איש, נאסרה גם על הבעל משום אשת אב. ונתן שלשה טעמים מדוע לא אמרו כן בגמרא:

א] כדי שיחול עליה איסור אשת איש כלפי הבעל, אנו נצרכים גם כן לבוא מדין איסור מוסיף [שעל ידי שנאסרה לכל העולם משום אשת איש, נאסרה גם עליו משם זה], ולכן אי אפשר לאסור גם מצד אשת אב מטעם זה עצמו. ב] איסור אשת אב הוא איסור שמצד קורבה, ואין לו שייכות עם גדר האיסור של אשת איש, ואף על פי שבאיסור מוסיף אין צורך שיהיו שניהם מאותו השם של איסור, מכל מקום צריך שיהיו מאותו סוג איסור.

ג] איסור אשת איש אינו אלא בחיי הבעל, ומאחר שבאנו לאסרה גם לאחר מיתת אביו, משום כך הוצרכנו למצוא שנוסף בה עתה איסור הנהוג לעולם, כאשת אח.

61. כתב הכסף משנה [שגגות שם], שמכאן יש להוכיח כדעת הרמב"ם שם, שאין אומרים איסור מוסיף, אלא אם כן ישנם לאותם האנשים,

דינה.

ב. ובלתו שהרי היא אשת בנו ראובן.

ג. ואשת אחיו מת ראובן או גירש את לאה ונשאה עשיו, אסורה על יעקב משום אשת אחיו, והוי איסור מוסיף כדלעיל.

ד. ואשת אחי אביו שנשאה אח"כ ישמעאל אחי אביו של יעקב.

ה. ואחות אשתו שנשא יעקב את רחל אחות לאה [ומותרת לו שאין איסור לישא אחות חמותו או אחות כלתו] ובכך נוסף על לאה ביחס ליעקב איסור אחות אשה. ואיסור כולל הוא כיון שעל ידי נישואין אלה נאסרו על יעקב כל אחיותיה של רחל באיסור אחות אשה הלכך גם לאה נוסף עליה איסור זה.

ו. ואשת איש.

ז. ונדה.

וכן הבא על אם חמיו יתכן שיתחייב עליה בכל האיסורים הללו, כגון שיעקב נשא את סרח בת אשר בנה של זלפה וראובן נשא את זלפה, הרי זלפה אסורה ליעקב משום אם חמיו ומשום כלתו, ואם נשא יעקב אח"כ את בלהה אחות זלפה נוסף על זלפה איסור אחות אשה, וכן כל האיסורים דלעיל.

ועל אם חמותו כגון שנשא יעקב את בת דינה וראובן נשא את לאה, אסורה לאה על יעקב משום אם חמותו [דינה] ומשום כלתו, נשא יעקב את רחל אחות לאה נוסף על לאה איסור אחות אשה וכן כולם. [ביאור המשנה עפ"י שיטמ"ק אות י"א ועפ"י הרש"ש, והרמב"ם והרע"ב מפרשים בדרך אחרת].

רבי יוחנן בן נורי אומר: הבא על חמותו יתכן ויהא חייב עליה משום חמותו, ואם חמותו, ואם חמיו, כגון יעקב שהיה נשוי לשלש נשים, לדינה בת לאה, ולחנה בת רחל בתה של לאה, ולפנינה בת ראובן בנה של לאה [וכולן בהיתר], בא יעקב על לאה חייב עליה שלש חטאות, משום חמותו [אם

האיסורים שוים בחומרתם, ורק שאחד מהם מוסיף לאסור יותר מחבירו, וכגון אחות אשתו ונעשית אשת אחיו, שנאסרה עתה גם על שאר אחיו מצד אשת אח, וכמו שלמדנו ביבמות [לב], ב] שהאיסור השני מצד עצם שמו מוסיף הוא לאסור עוד סוגי אנשים, וכמו שיבואר לפנינו, ומעתה, דוקא באופן הראשון נאמר שצריך שיהיו הנאסרים בעולם. אבל באופן השני, אין צריך שיהיו בעולם, וכמו שלמדנו בקידושין [עז ב], לענין חללה שנעשית זונה, שמאחר ושם איסור זונה נוהג גם בישראל [לענין אשת איש שנבעלה ברצון], לכן חל איסור זה גם על כהן, אף על פי שעתה באמת לא נאסרה לישראל

שנוסף עתה איסור כלפיהם, בעולם, ולכן הצריכו בגמרא שיהיה בן לאותו סבא. ועיין בתוס' יום טוב במשנתנו. ועיין עוד חידושי הריטב"א קדושין [עז ב ד"ה אפילו].

והחזו"א [אה"ע"ז קלד לב יב] נסתפק, האם צריך שבשעת קדושין דוקא יהיו הנוספים בעולם. אבל אם לאחר קידושין יהיו נולדים אותם הנאסרים, אין זה מועיל לאסרו גם כן. או שאין חילוק, ובכל שעה שיהיה חל האיסור על אחרים, יחול על ידי כן גם עליו משום איסור מוסיף.

ובקובץ הערות [לב ג] כתב לחדש, שמצאנו שני אופנים שונים של איסור מוסיף, א] ששני

דתנן: לענין איסור שחיטת אותו ואת בנו טו-א ביום אחד: **שחטה לאם ואח"כ שחט את בת בתה** [ועדיין לא עבר על שום איסור שרק "אותו ואת בנו" אסור, ולא אותו ואת בן בנו], **ואח"כ שחט את בתה ויש בשחיטה זו של הבת שתי עבירות של "אותו ואת בנו":** האחת שהיא בתה של האם שכבר נשחטה, והשניה, שהיא אמה של בת הבת שכבר נשחטה, מכל מקום אינו **סופג את הארבעים**, דהיינו מלקות אחת בלבד. לפי שיש כאן רק מעשה שחיטה אחד ושם אחד של איסור, ששניהם הם איסור "אותו ואת בנו".

סומכוס אומר משום רבי מאיר: סופג שמונים, שתי מלקיות. הרי שסומכוס מחייב חטאות נפרדות על שתי עבירות שהם משם אחד ובמעשה אחד.

אמר רבא: דלמא לא היא, דעד כאן לא אמר רבי יוחנן בן נורי **הבא דחייב שלש חטאות אלא משום דשמות מוחלקין הן**. דמיתקריא "חמותו", ומיתקריא "אם חמותו", ומיתקריא "אם המיו". אבל גבי אותו ואת בנו, דכולהו "אותו ואת בנו" מיקריין, ואין הם שמות מוחלקין, לא אמר רבי יוחנן בן נורי דחייב שתי מלקיות כסומכוס אלא

דינה], ומשום אם חמותו [אם רחל אמה של חנה], ומשום אם חמיו [אם ראובן]. [ועיין רש"ש הטעם למה חלין כל האיסורין זה על זה ולא הוי איסור חל על איסור]⁽⁶²⁾.

אמר לו לרבי יוחנן בן נורי: אינו חייב עליה אלא חטאת אחת לפי ששלושתן **שם אחד הן** שנאמרו בכתוב אחד ובלאו אחד שנאמר "ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תקח" ומכתוב זה אנו למדין איסור חמותו ואם חמיו ואם חמותו [לכאורה הרי נאמרו בכתוב זה שני לאוין, אלא דלקמן בגמ' אמרו דהכתוב עשאו לכולן זימה אחת. רש"ש].

גמרא:

אמר רבי אלעזר אמר רבי הושעיא: רבי יוחנן בן נורי וסומכוס אמרו דבר אחד⁽⁶³⁾.

רבי יוחנן בן נורי: הא דאמרן שמחייב שלש חטאות על שלש עבירות ואעפ"י שהם משם אחד.

סומכוס מאי היא?

מחמת בעילתה.

62. הערוך לנר כתב, שדין זה נאמר באופן ששלושתן, כלומר, בתה ובת בתה ובת בנה, נתקדשו לבעל בבת אחת [על ידי שליח], שאם לא כן לא יחול איסור אם חמותו על חמותו, אבל כשנתקדשו לו בזה אחר זה, לא יהיה חייב משום שלושתן, שאין איסור חל על איסור. וכן נראה מדברי הרמב"ם [שגגות ד ד].

אולם באמת דבר זה תלוי במה שנתבאר לעיל, שאם נסבור ששייך איסור כולל, גם כשאין האיסורים מאותו השם, אם כן, כשקידש את בת בתה, יחול עליה איסור אם חמותו, הואיל ובשעה שקידשה, נאסר הוא באחות אשתו זו.

63. סוגיית הגמרא כאן נוקטת בפשיטות, שטעמו של סומכוס המחייב שתי מלקיות הוא משום חילוק הגופים או משום חילוק השמות,